

Lovska zveza *Slovenije*

BF

UNIVERZA V LJUBLJANI
Biotehniška fakulteta

Populacija evrazijskega šakala in njegovo širjenje v alpski prostor

dr. Hubert Potočnik

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo
Strokovno znanstveni svet LZS

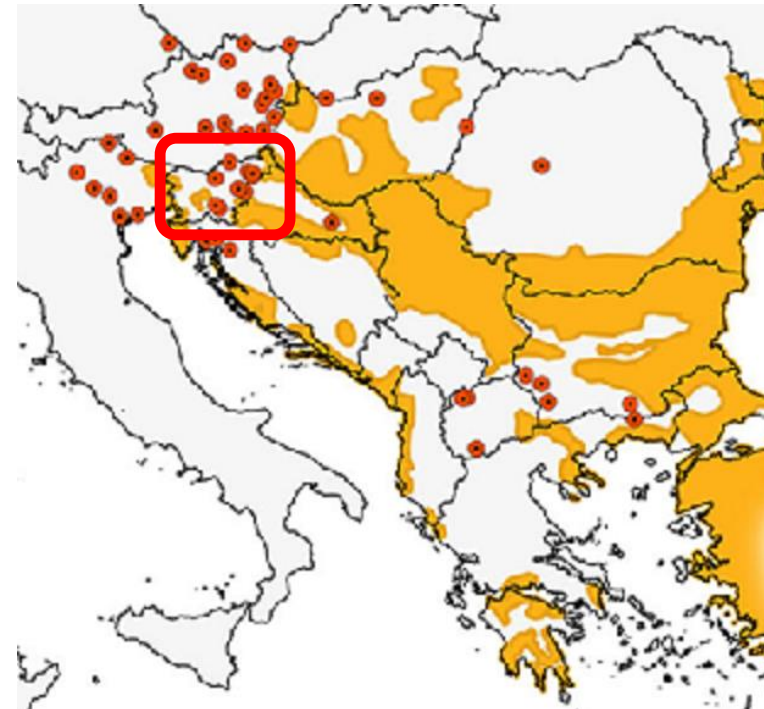
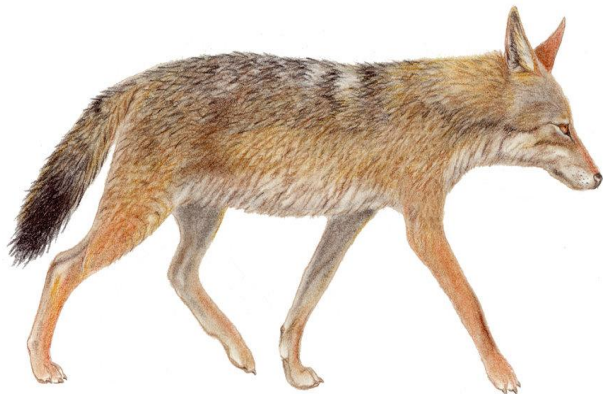
Upravljanje s kulturno krajino alpskega sveta, Bled 15.4.2025

Čeprav je bil šakal v JV Evropi prisoten že stoletja....

KAJ SO MOŽNI VZROKI ZA NJEGOVO ŠIRJENJE?

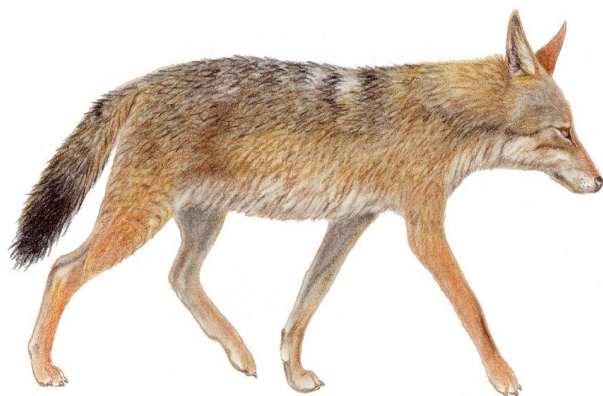
Spremembe v:

- rabi prostora – „landuse“
- številčnosti plenilcev/plena
- klimi
- lovnem pritisku/kontroli plenilcev

BIOLOGIJA ŠAKALA

- SREDNJE VELIK PREDSTAVNIK DRUŽINE PSOV
- OD JV EVROPE, MALE AZIJE DO INDIJE
- VZDRŽLJIV TEKAČ, DOBER PLAVALEC
- HITRO ŠIRJENJE/ OSAMOSVAJANJE MLADIH ŽIVALI

OSNOVNE BIOLOŠKE ZNAČILNOSTI

Spolna zrelost	pri 11 mesecih
Osamosvajanje	po 75 dneh
Brejest	63 dni
Velikost legel	2 - 8 mladičev
Število legel letno	1-krat
Čas kotitve	konec marca - konec aprila
Masa odraslih	10 - 15 kg

Foto: Tarman J.

BIOLOGIJA ŠAKALA

- RABA PROSTORA

- Poseljuje odprto krajino:

- savane (Azija, Arabski polotok),
 - mediteransko makijo,
 - mangrove (Indija, Bangladeš),

- kulturno krajino

- **Mozaik kmetijskih površin in gostega kritja (gozdne krpe, grmišča, mokrišča, poplavne ravnice).**

- pogost v nižinah, kjer snega ni ali ga je le malo.

BIOLOGIJA ŠAKALA

- PREHRANA
- VSEJED, PLENI MANJŠI, LAŽJE ULOVLJIV PLEN:
 - MALI SESALCI
 - ODPADKI
 - MRHOVINA
 - SADJE
 - MLADIČI IN MLADE ŽIVALI PARKLJARJEV

BIOLOGIJA ŠAKALA

KOMPETICIJA

- **Največje prekrivanje v prehranski niši z lisico!**
- 60 – 77% prekrivanje vrstne zastopanosti,
- 50 – 75% prekrivanje zastopanosti mase plena.

Foto: J. Glavač

Foto: H. Potočnik

Kompeticija z drugimi vrstami malih in srednje velikih zveri (npr.: kuna belica, kuna zlatica, divja mačka, dihur) ni znana!

BIOLOGIJA ŠAKALA

KRIŽANJE S PSOM (VOLKOM)

- Poznanih je več primerov sobivanja domačih potepuških psov in šakalov (Hrvaška, Bolgarija).
- Potepuški psi pogosto brez problemov živijo s šakali na neurejenih deponijah odpadkov.
- Na Hrvaškem so leta 2015 prvič genetsko potrdili križanje med šakali in psi oziroma identificirali križance.
- Čeprav je vdiranje pasjih genov v šakalje populacije redko, je pričakovati, da bi bila lahko intenzivnost le-tega na območjih širjenja areala vrste večja!

BIOLOGIJA ŠAKALA **KRIŽANJE S PSOM (VOLKOM)** (Bošković, 2016)

VARSTVENI STATUS

- EU: Habitatna direktiva, 1992; Annex 5

Status omogoča upravljanje s populacijo vključno s trajnostnim odstrelom.

- SLO:
 - Zavarovana vrsta, 2004 - 2019
 - Status divjadi, od 2014 (vendar lovna z 2020)

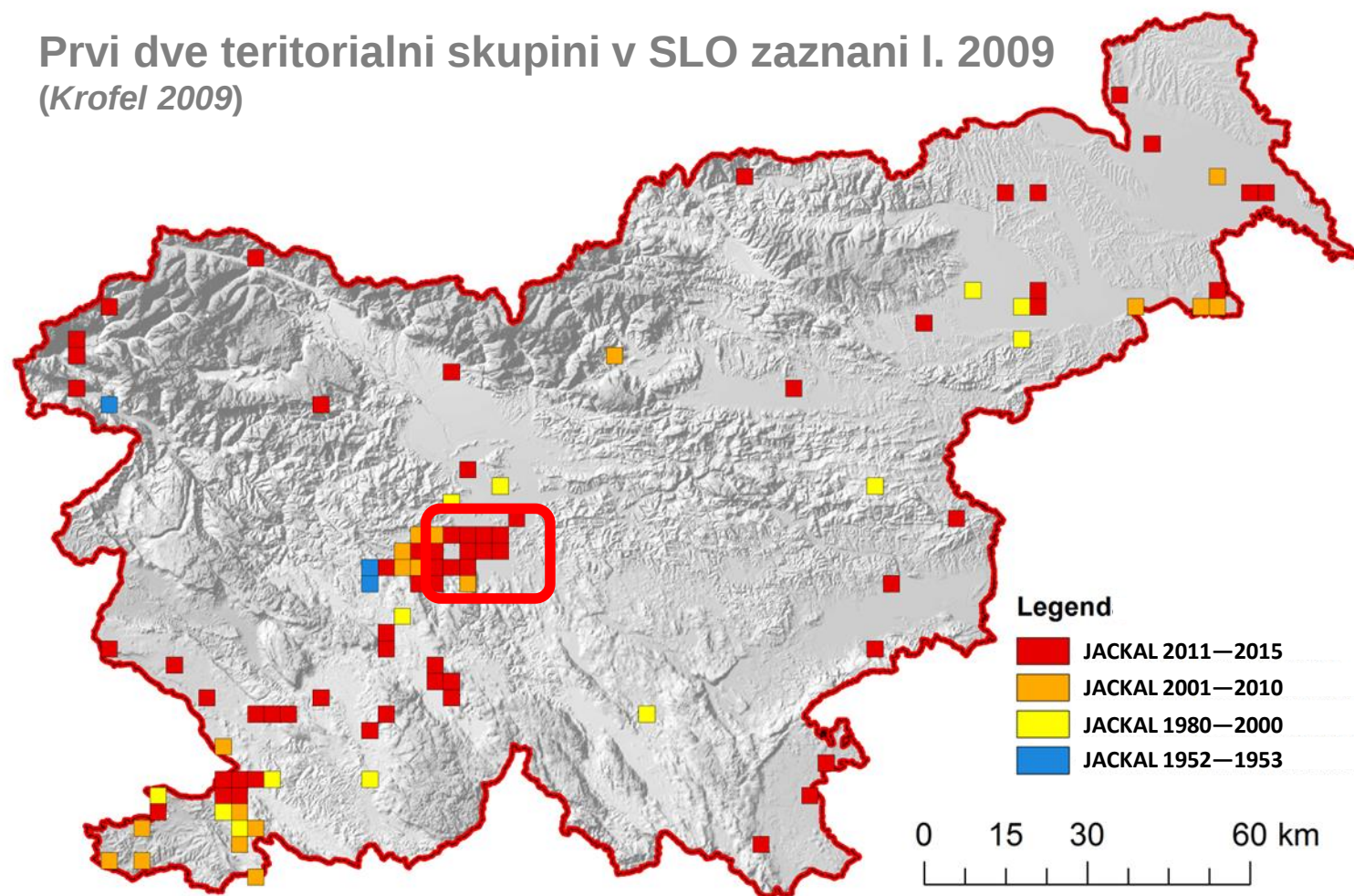
Trajnostno upravljanje!!!

Zahteva vzpostavitev NATIONALEGA MONITORINGA

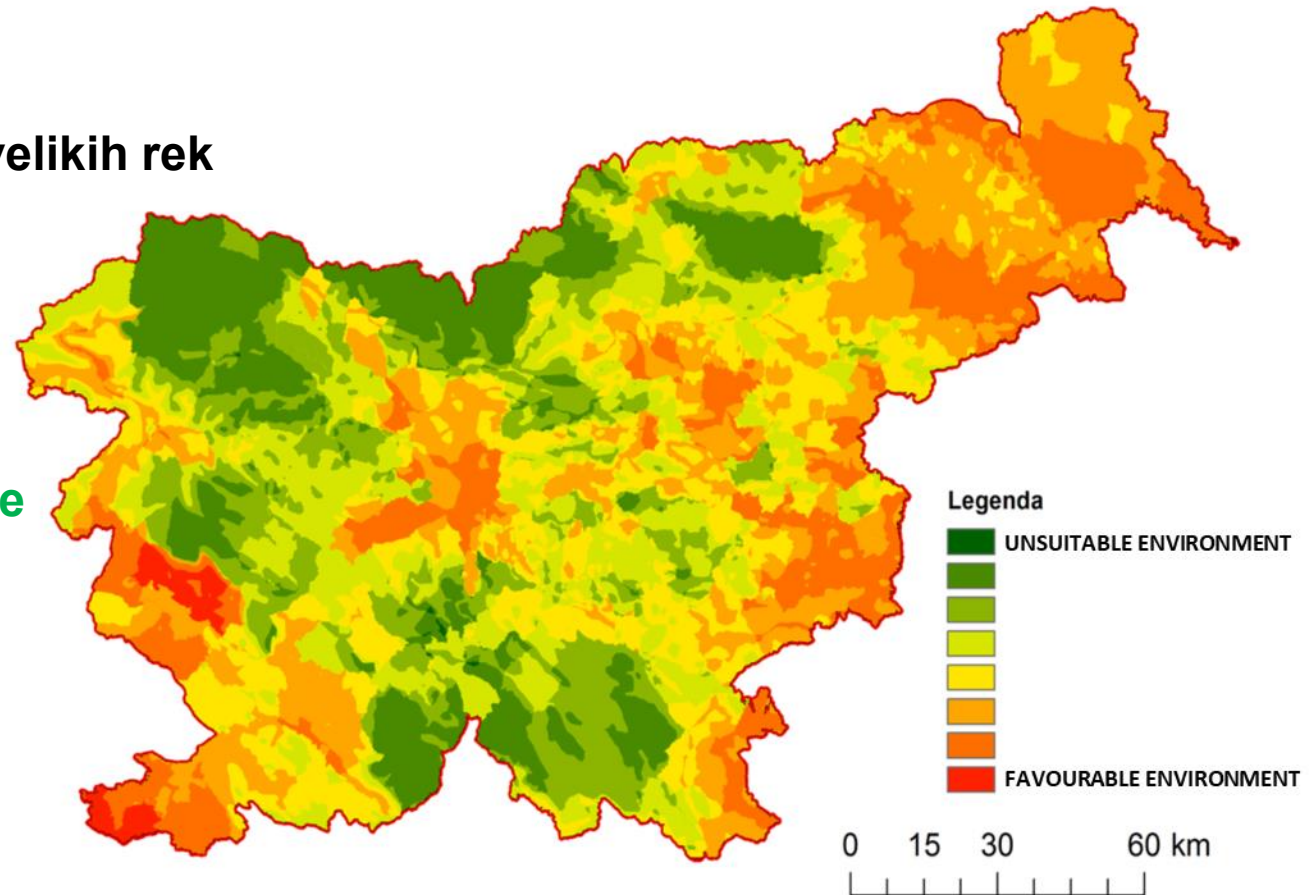
Širjenje šakala v Sloveniji

Prvi dve teritorialni skupini v SLO zaznani l. 2009
(Krofel 2009)

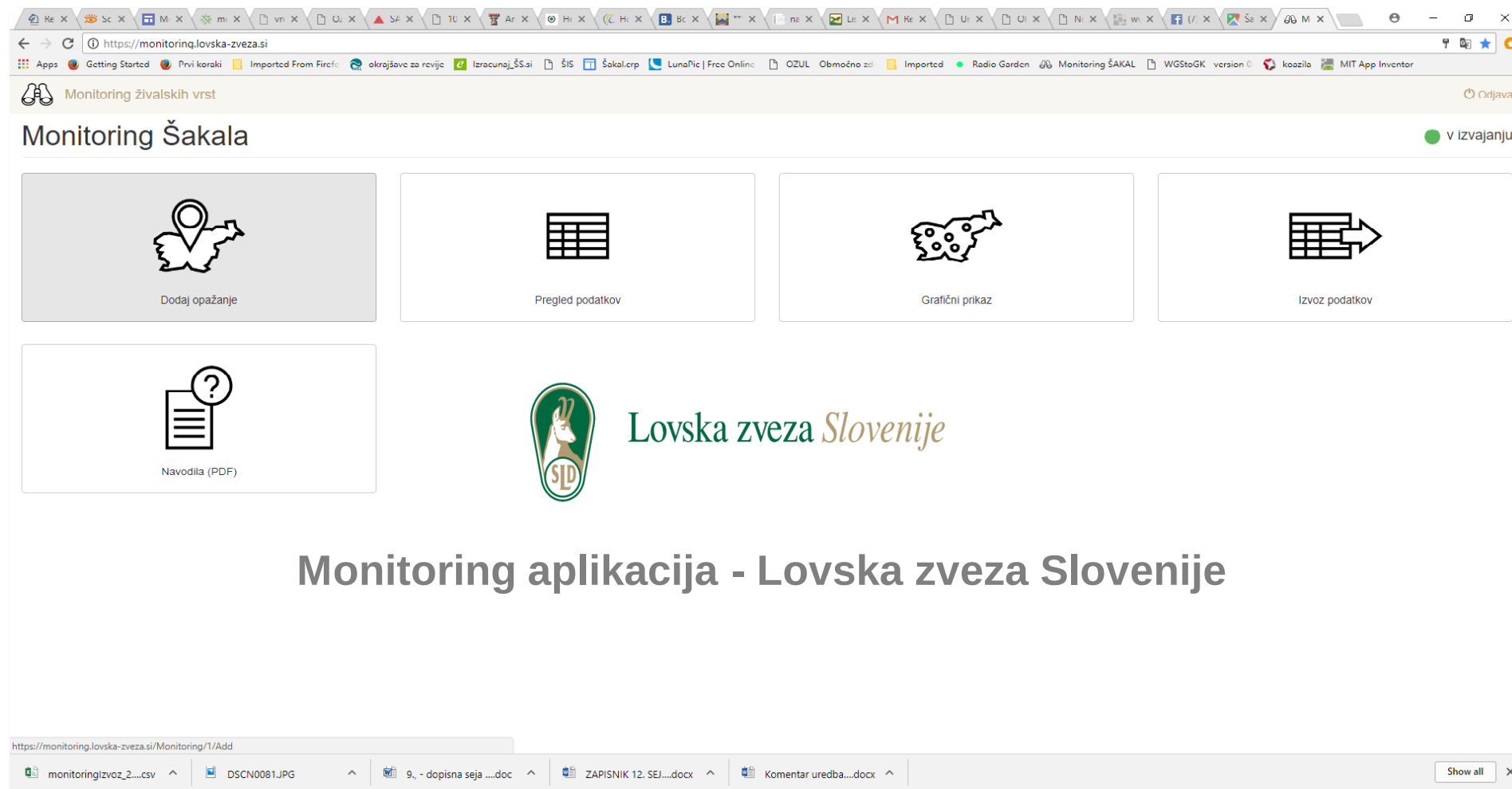

EKSPERTNI HABITATNI MODEL ZA ŠAKALA V SLOVENIJI

- Sklenjenost gozdnih površin
- Nadmorske višine
- Obrežna vegetacija velikih rek
- Kmetijska krajina
- Gostota naselij
- Trajanje snežne odeje

MODUL LISJAKA – MONITORING ŠAKALA

Monitoring živalskih vrst

Monitoring Šakala v izvajanju

Dodaj opažanje

Pregled podatkov

Grafični prikaz

Izvoz podatkov

Navodila (PDF)

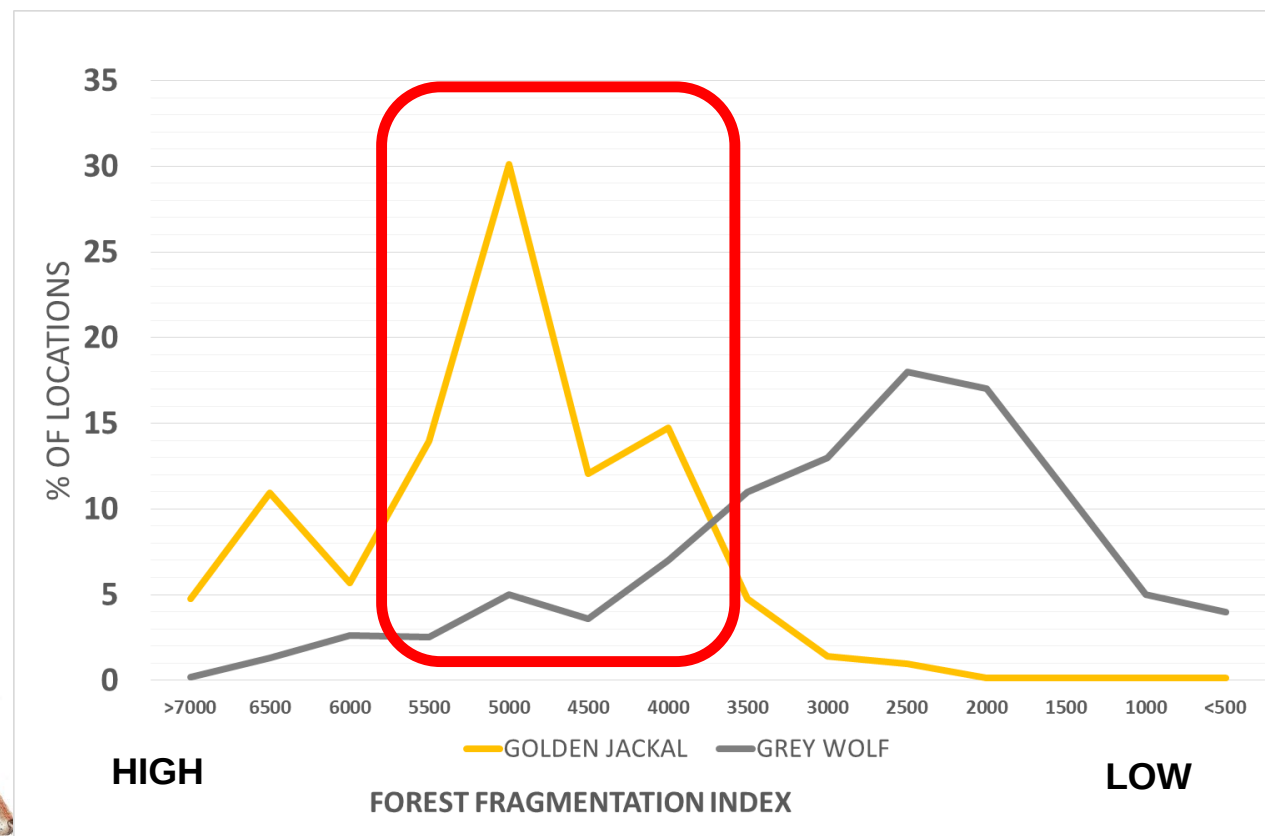
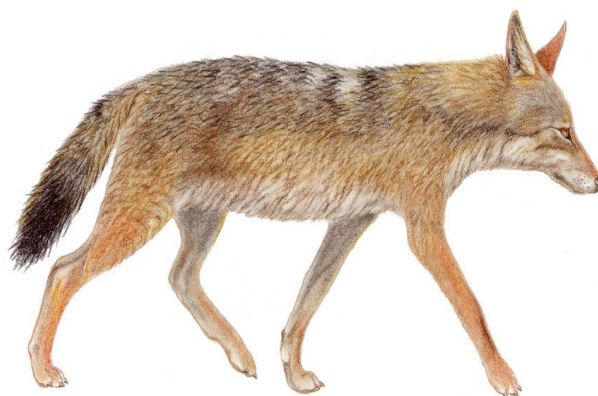
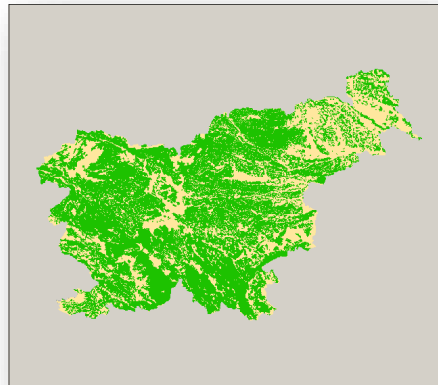
 Lovska zveza Slovenije

Monitoring aplikacija - Lovska zveza Slovenije

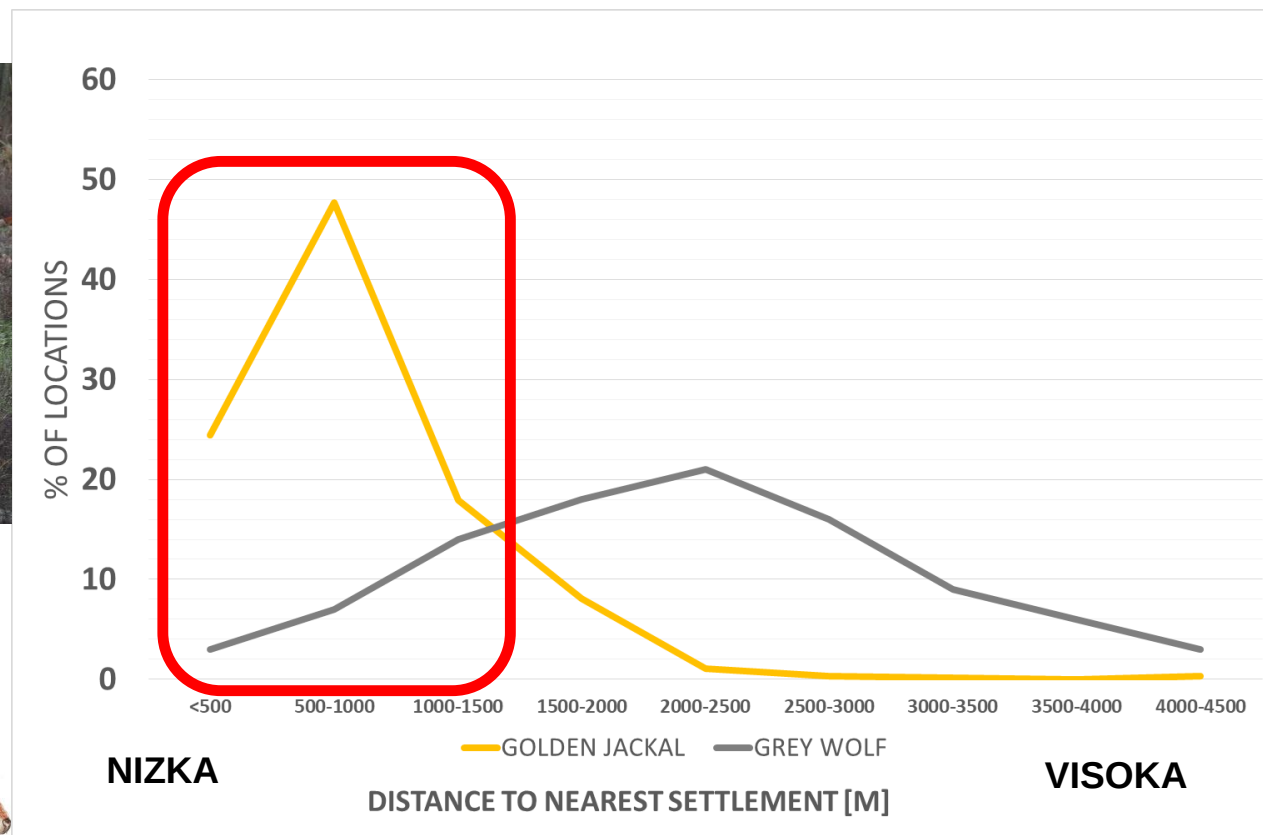
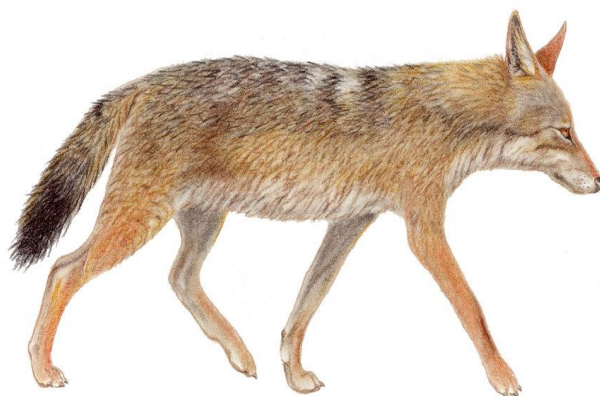
https://monitoring.lovska-zveza.si/Monitoring/1/Add

monitoringizvoz_2....csv | DSCN0081.JPG | 9, - dopisna sejadoc | ZAPISNIK 12. SEJ....docx | Komentar uredba....docx | Show all

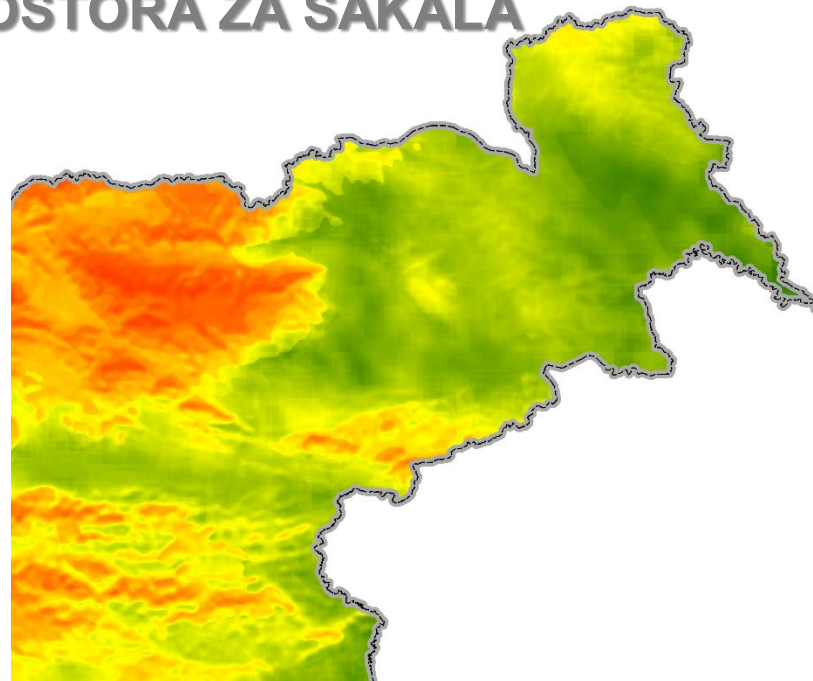
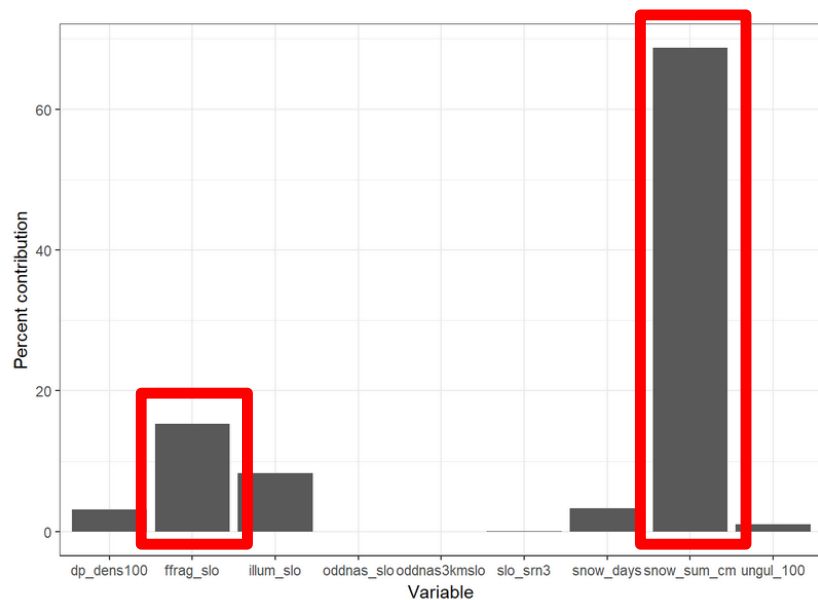
Porazdelitev šakala in volka v gradientu indeksa razdrobljenosti gozda

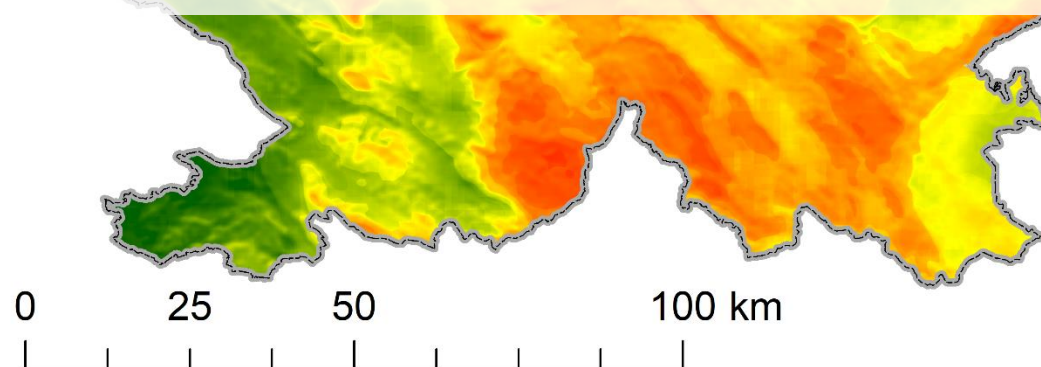
Porazdelitev šakala in volka v oddaljenosti od naselij

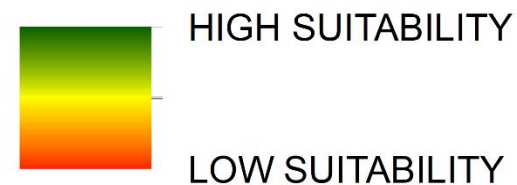
MAXENT HABITATNI MODEL PROSTORA ZA ŠAKALA

NAJPOMEMBNEJŠI SPREMENLJIVKI - DEJAVNIKA:
SKUPNA GLOBINA SNEGA IN FRAGMENTACIJA GOZDA

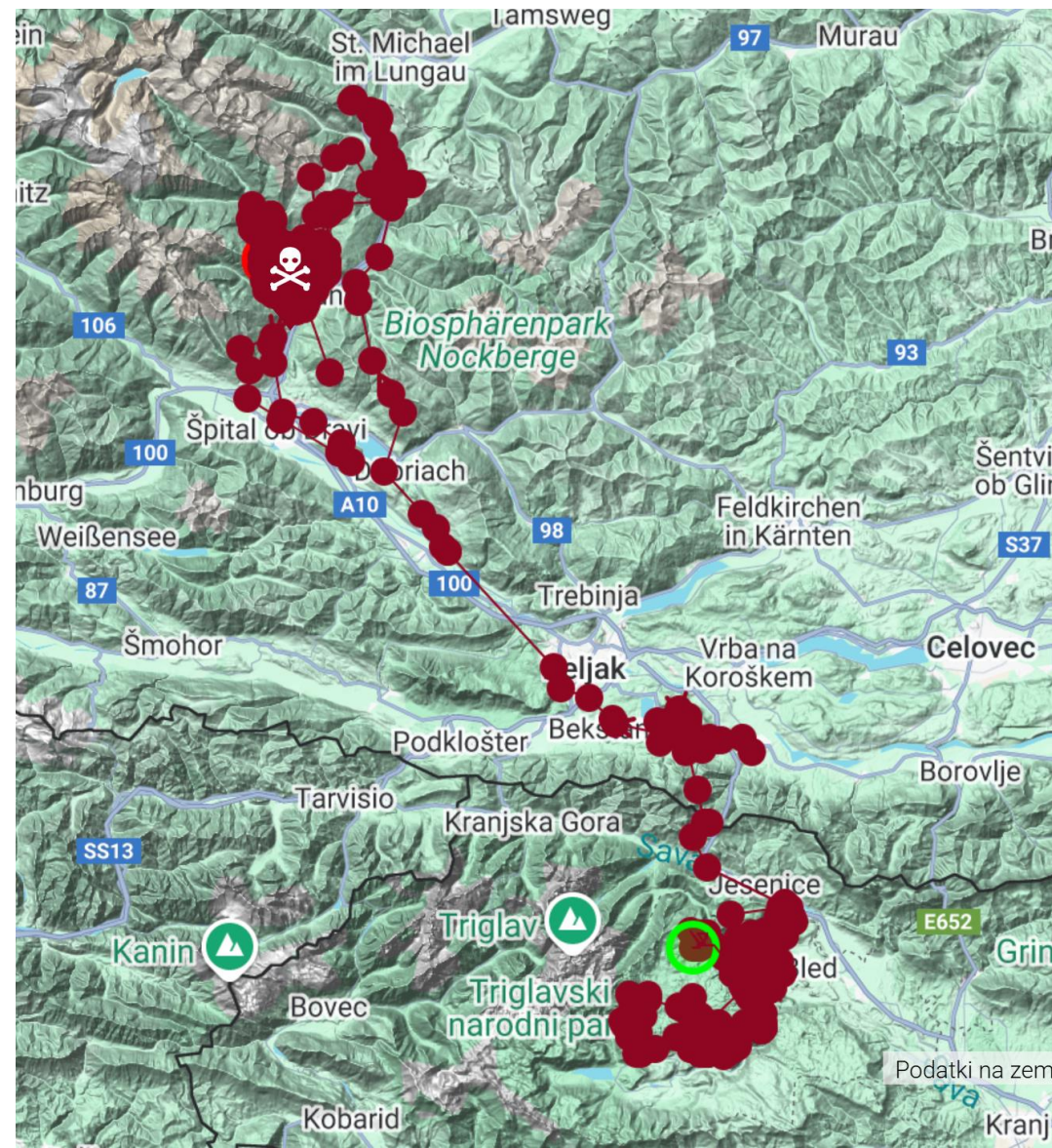

Legend

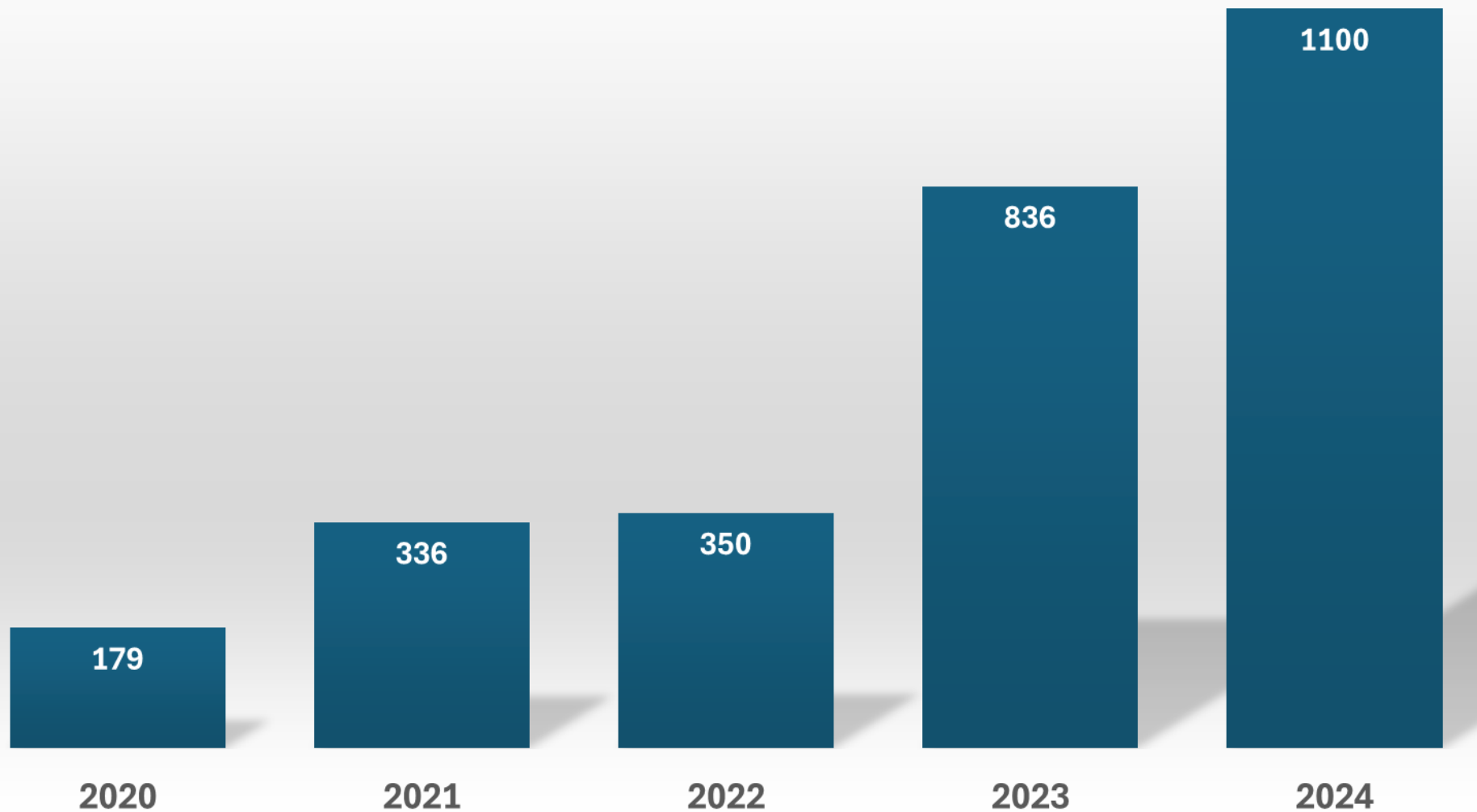

TELEMETRIČNO SPREMLJANJE ŠAKALA

Disperzija mladega samca 165 Km

Odvzem šakala v Sloveniji

HVALA ZA POZORNOST!